

DIATRIBI 1

Markus Kirla: DIATRIBI, Poleemis-Dialoginen Tutkielma, Predestinaation & Vapaan ratkaisuvallan Osuudesta Pelastumisessa, (Painettu Tampereella Kharis OY:n tiloissa Huhtikuulla A.D.2002 Pri. Högforsin kustannuksella, s.146)

Rintamalinjat vapaassa tahdossa

Laajat piirit (ja nimenomaan viralliset sellaiset) Suomen kirkossa pitäytyvät Lutherin kantaan, puupökölö-oppiin. Kirkon piirissä tätä oppia korostavat erikoisesti evankeliset, mutta viime aikoina myös Raamattuopisto ja Kansanlähetys ovat aktivoituneet asiassa. Tämä kysymys yhdistää täten kirkon ns. tunnustuksellisen rintaman. Toisaalta kirkossakin on evankelioivia piirejä, joiden julistuksessa kaikuu selkeä apostolinen sävy: kääntykää! tehkää parannus! Toki tältä (melko laajalta) rintamalta on tähän saakka puuttunut selkeästi paalutettu teologinen perusta. Laajemmin ottaen rintamalinjat kulkevat kasvatuskristillisyyden ja ratkaisu- (herätys-) kristillisyyden välillä.

Ehkä pääasiallisin jako Suomen Siionissa kuitenkin tässä kysymyksessä tapahtuu ev.lut.kirkon ja vapaiden suuntien välillä. Virallisen kansankirkon pitäytyessä uskollisesti Lutheriin vapaat suunnat edustavat yleensä ratkaisukristillisyyttä.

Erittäin tulenarkaa

Vapaa ratkaisuvallalta on ollut sodankäynnin välineenä satoja vuosia. Onko ihmisellä osuutta pelastukseen? Tarvitaanko ratkaisua? Luther on kirjoittanut teoksen SIDOTTU RATKAISUVALTA (1525). Tämä on ollut satoja vuosia tässä kysymyksessä oikeaoppisten luterilaisten teologien "raamattuna". Muutamien mielestä tässä liikumme **luterilaisuuden elinhermolla**. Jos missä Luther erehtyikin, niin tässä hän puhuu "pelkkää asiaa". Lutherin oppi sidotusta ratkaisuvallasta on kiveenhakattua faktaa. Uudestisyntyminen kasteessa on arka puheenaihe, mutta monen mielestä kysymys vapaasta tahdosta on vieläkin suurempi kysymys: sen mukana luterilaisuus seisoo tai kaatuu. Siksi sitä on puolustettava vaikkapa verissäpäin - nimenomaan vapaiden suuntien harhaisuutta vastaan. Vähänkin asemastaan ja maineestaan välittävä teologi ei voi poiketa tässä kysymyksessä Lutherin linjasta. Tämän tehnyt ei voi välttyä "lahkolaisleimasta". Teologin ratkaisuvallalta tämän kysymyksen kohdalla on "sidottu". Kysymys on tabu.

Kannanotot vähissä

Asiasta ei ole viime aikoina kirjoitettu ylen paljon. Monen mielestä Luther on tästä kirjoittanut riittämiin ja pätevästi. Lähes ainoat puheenvuorot ovat olleet puoltavia kannanottoja. **Yhtymällä Lutheriin ovat jotkut teologia halunneet kiillottaa omaa kilpeään.**

Vaikea asia

Koska jumalanmiehetkin ovat ko. asiassa lähteneet taistelemaan toisiaan vastaan, voidaan jo siitä päätellä, että asia on vaikea. Ei **Markus Kirlakaan** halua asettua paaviksi kantaansa esittäessään, mutta tuo kuitenkin oman näkökulmansa rohkeasti ja ujostelematta esille. Hän myöntää: *"kaukana on kaiken olemus ja syvällä; kuka voi sen löytää? (Srn. 7:25)"* (s.9).

Tärkeä asia

On turha kieltää, että kysymys liittyy kiinteästi pelastukseen ja on sellaisena tärkeä asia. Jos opetetaan ihmisen osuutta ratkaisun muodossa ja saarnataan "käänny" ja "valitse", onhan se aivan eri asia kuin jos saarnamies opettaa Jumalan "pakolla" vievän ihmiset taivaaseen. Olemme tässä "perimmäisen kysymyksen äärellä".

Ratkaisukristillisyyttä

Calvinin kannattajat katsovat, että ratkaisun tekee suvereenisti Jumala. Kasteessa uudestisyntymistä opettavat näkevät **ratkaisun tekijöitä useallakin taholla** - paitsi asianosainen. **Vanhemmat** tuodessaan lapsen kasteelle ratkaisevat lapsen puolesta. Samoin **kummit** omalta osaltaan ovat ratkaisussa mukana. Suurin ratkaisija on kuitenkin **kastepappi**, joka Kristuksena siirtää lapsen Jumalan valtakuntaan. **Tässä opissa kumotaan Jumalan edeltämääräys. Tai sen ymmärretään kattavan kaikki kastetut.** Koska kaikki tulevat uskoon kasteessa, kaikki kastetut ovat valittuja. Tässä **pappi ikäänkuin kulkee Jumalan edellä.** Jumala merkkää valituiksi kaikki papin kastamat.

Tällä taholla ei ole varaa siirtää uskoontuloa mihinkään myöhemmällä iällä tapahtuvaan ratkaisuun, koska se automaattisesti himmentäisi kasteen asemaa ja arvovaltaa Jumalan lapseksi tekijänä. Olemme pitkälti joko-tahi - tilanteessa. Tosin Kirla ei puutu esityksessään lainkaan tähän problematiikkaan.

Härkää sarvista

Kirla tarttuu rohkeasti härkää sarvista. Vaikka hän tietää, että asenteet ovat tässä kysymyksessä jumiutuneet ja että vastanäkemyksensä nousee mahdollisimman arvovaltaiselta pohjalta (Luther-Calvin), hän paimenpoika **Daavidina käy rohkeasti Goljatin kimppuun** - Raamatun yksinkertaisin mutta tehokkain ase.

Ajattelemaan - ajattelemaan

Kirjan sivutarkoitus on käynnistää meidän uskovien usein niin verkkaista ajatustoimintaa. Itsestäänselvyyksiä on luvattoman paljon. Nimenomaan nuorten tulisi kunnostautua ajattelun saralla. Heille se pitäisi olla luontevaa ja luonnollistakin - kaiken epäily ja kyseenalaistaminen.

Väliotsikointi noudattelee pääpiirteittäin kirjan omaa jaotusta.

ALKULAUSE

"Miksi nuo molemmat opit eivät voisi kulkea rinta rinnan kristillisessä uskonopissa?...olen Diatribissani jopa paatoksella puolustanut vapaan ratkaisuvallan oppia sekä ankarastikin hyökännyt kalvinistista predestinaatio-oppia vastaan. Näin siitä syystä, että on ilmeistä, että nämä kaksi ovat kuin Daavid ja Goljat: toisen on kaaduttava...olen nähdäkseni työni sivuilla saanut esitetyksi hyvinkin mahdollisen ratkaisumallin kumpaisenkin opin samanaikaisen olemassaolon oikeutukseksi" (s.8).

Tutkielman tarkoitus

"Tämän tutkielman tarkoitus onkin nyt selvittää, tapahtuiko tuo kääntymys ihmisen vapaasta ratkaisusta, välttämättömyyden pakosta" (11).

Augustinus

"Jumalan armo taas toimii niin, että se vastustamattomalla voimalla vetää pelastukseen ne, jotka Hän itse on valinnut...Augustinus uskoo voitavansa sovittaa yhteen ihmisen vapaan tahdon sekä Jumalan armovalinnan...Jumalan armo näet hänen mukaansa vaikuttaa juuri ihmisen tahtoon" (19-20).

Erasmus Rotterdamilainen

"ihmisen vapaa ratkaisu kykenee jonkin verran toimimaan pelastuksessa, mutta Jumalan armo sitäkin enemmän. Kukaan ei silti voi kerskata pelastuksestaan, johon hän kuitenkin on vapaasta tahdostaan myötävaikuttanut. Tällä opillaan hän omien sanojensa mukaan torjuu meistä pois epätoivon ja suruttomuuden" (21).

Luther

"Vapaa ratkaisuväliltä on hourekuva ja nimitys ilman vastaavaa todellisuutta, sillä kenenkään vallassa ei ole pahan eikä hyvän ajattelemisen, vaan kaikki tapahtuu, niinkuin Wycliffen Konstanzissa vääräksi tuomittu opinkohta oikein opettaa, ehdottoman välttämättömyyden pakosta." Olisi kovin mielenkiintoista tietää, mistä Luther sitten sai motiivinsa voimakkaille parannussaarnoilleen - tuskin ainakaan tuosta opinkohdasta!" (21).

Luther - Erasmus Rotterdamilainen

"en voi omaksua suuren uskonpuhdistajamme kantaa, että myöskin tässä kysymyksessä Jumalan Sana on täysin yksiselitteisen selvä. Joskin yleensä yhdyn tähän periaatteeseen, on kuitenkin myönnettävä Erasmus Rotterdamilaisen olleen toisaalta oikeassa, kun hän kirjoittaa Lutheria vastaan sanoen: "Raamatussa on eräitä pyhiä salaisuuksia, joihin Jumala ei tahdo meidän varsin syvälle tunkeutuvan;" ja edelleen, "Niinpä pyhissä kirjoituksissa on monta kohtaa,...joiden moniselitteisyyttä kukaan ei ole onnistunut ratkaisemaan" (20).

Jean Calvin

"Varsinaisen predestinaatio- eli ennaltamääräämisopin kehittäjä...ranskalainen uskonpuhdistaja Jean Calvin...Kylmän loogisesti tämä kristillinen humanisti pääättelee tietyistä Raamatun kohdista, että "Jumalan Sana juurtuu ja kantaa hedelmää ainoastaan niissä, jotka Jumala iankaikkisella valinnallaan on ennaltamäärännyt Hänen lapsikseen." Niinikään on Jumala vain ja ainoastaan oman tahtonsa perusteella määrännyt toiset kadotukseen. Tätä näkemystä kutsutaan KAKSINKERTAISEKSI PREDESTINAATIOKSI. Tähän päätökseen yksilön iankaikkisesta kohtalosta, jonka totaalisen suvereeni Jumala on ennen maailman perustamista tehnyt, ei mikään inhimillinen toimi voi vaikuttaa. Jokainen on siis Calvinin mukaan jo syntyessään joko kadotettu tai pelastettu. Oh! Siinäpä vasta evankeliumin paratiisi!" (21-22).

Kysymyksenasettelu

Mikä osuus on toisaalta kohtalolla (tai predestinaatiolla) ja toisaalta ihmisen itsenäisellä vapaalla ratkaisulla tapahtumassa, jota me kristillisessä teologiassa kutsumme pelastumiseksi? (22).

JUMALAN SUVEREENISUUS

"On hienoa osoittaa olevansa looginen. Monen mielestä se on ainut oikea Raamatun selitystapa. On huomattava, että Lutherkin arvosti loogisuutta, mutta samalla on myönnettävä, että hän joskus oli erittäin epälooginen. Looginen ajattelu on kyllä hyödyllinen, jopa välttämätön, teologiassa,

mutta tulee piste, jossa joudumme sen hylkäämään" (28).

"Tämän pohjalta on sitten saatettu ajatella, että kaikki asiat ja tapahtumat, olivatpa ne sitten hyviä taikka pahoja, ovat lopultakin Jumalan aiheuttamia. Muutoinhan Jumala ei olisi kaikkivaltias Jumala!" (32).

"Toinen kohta löytyy Filippiäiskirjeestä: "Sillä Jumala on se, joka teissä vaikuttaa sekä tahtomisen että tekemisen" (2:13). Tästäkin voisi huolimaton lukija vetää sen johtopäätöksen, että Jumala vaikuttaa kaiken tahtomisen ja tekemisen kaikissa ihmisissä. Tällöin jää kuitenkin huomaamatta, ettei tässäkään puhuta kaikista, vaan "teistä", jotka tekstiyhteyden perusteella ovat aivan kiistatta uskovia, Jumalan omia lapsia. Ja edelleen on katsottava, ettei edes uskovissa Jumala AINA vaikuta kaikkea, so. Hän ei vaikuta niitä syntejä, joita teemme" (33).

"Nyt on kuitenkin ratkaisevan tärkeää huomata, että se totuus, jonka mukaan Jumala voi kaiken, ei tarkoita, että Hän myös tekisi kaiken, minkä Hän voi. Sanoihan tuo Psalmin 115 kohta, että kaiken minkä Jumala TAHTOO, Hän tekee" (34).

"Profeetta Hoosean kirjasta luemme: "He ovat asettaneet kuninkaita, mutta ei se ole ollut minusta, ovat asettaneet ruhtinaita, mutta minä en ole siitä tiennyt." Hoos.8:4"(34)

"joidenkin seurauksien vaikuttava syy on näin ollen oltava jossakin muualla kuin Jumalassa. Koska nyt siis uskomme, ettei mitään tapahdu itsestään, haluamme tietää, mikä sitten on tuo toinen vaikuttava syy...Kun siis Raamattu sanoo jostakin asiasta, ettei se ole Jumalasta, tulee se samalla ilmaiseeksi sen todellisen alkuperän, nim. perkeleen. Tämä on YLEISESTI ottaen pätevä sääntö...Raamattu näyttää monissa kohdin oletettavan kolmannenkin tekijän olemassaolon; tekijän, joka JOSSAIN MÄÄRIN kykenee vaikuttamaan asioiden kulkuun. Kyseessä olemme me - ihmiset. On joitakin asioita, joissa Jumala on antanut ihmiselle vallan olla syy" (34-35).

Jumalan salattu ja ilmoitettu tahto

"Johtuen nyt eräistä ihmisjärjelle käsittämättömistä asioista on teologia yleensä pyrkinyt jakamaan Jumalan tahdon eri kategorioihin. Kaiketi yleisin on jako Jumalan ilmoitetun (revelatus) ja salatun (absconditus) tahdon välillä. Sen enempää käsittelemättä tätä tendenssiä totean vain, että on hieman vaikeaa ymmärtää tämän jaon tosiasiallista merkitystä (jos sillä edes sellaista on) tai hyötyä, sillä vaikka olisikin totta, että Jumalalla on jokin salattu tahto Ilmoituksen ulkopuolella, **niin mitä muuta me voimme kuin ainoastaan arvailla, että sellainen on.** Kaikki tätä pidemmälle menevä spekulointi on täysin järjetöntä EO IPSO, että jos se kerran on salattu, niin voiko silloin olla edes vähäisintäkään aavistusta, mitä tuo tahto pitää sisällään. Yhden kysymyksen mekin kuitenkin järjettömästi esitämme: **voiko olla mahdollista, että tuo Jumalan salattu tahto olisi ristiriidassa Hänen ilmoitetun tahtonsa kanssa?"** (35).

IHMINEN JUMALAN KUVANA

"koko kysymys lopultakin kulminoituu käsillä olevaan ongelmaamme: mitä ihminen voi tehdä pelastuksensa asiassa, vai voiko hän mitään? Tästä syystä meidänkin on välttämätöntä määritellä kantamme ihmisen syntiinlankeemuksen jälkeisestä tilasta" (37).

"Äärimmillään ihmisen tila on jälkimmäisissä (luterilainen/reformoitu) tulkittu niin, että lankeemuksen johdosta hänestä tuli pelkkä "puupökkelö",

joka ei missään suhteessa voi mitään tehdä "(37-38).

"Metodismin perustaja John Wesley opetti - ja tähän ei poikkea evankelisesta näkemyksestä - että syntiinlankeemus turmeli ihmisen ja Aadamin lankeemus todellakin toi maailmaan perisyntiin. Samaten hän uskoi, että pelastusta koskien ihminen ei voi millään itseään auttaa. Näitä raamatullisia oppeja painottaessaan Wesley samanaikaisesti kuitenkin ajatteli voivansa pitää kiinni siitä erasmulaisesta ja arminiolaisesta näkemyskannasta, että ihminen voi ja hänen tulee itse tehdä parannus. Miten Wesley siis sovittaa nämä näkemykset? Yksinkertaisesti esittämällä, että mahdolliseksi pelastuksen tekee ENNALTAKÄYVÄ ARMO, joka tarjotaan kaikille ihmisille "(38).

"Pitkälti samoja teitä seuraa yksi 1900-luvun huomattavimmista teologeista, Emil Brunner...Jokainen on tämän jaon mukaan totaalisen syyllinen, mutta myös - ja tämä on tärkeintä - VASTUULLINEN syyllisyydestään. Jos emme lue ihmiselle vastuullisuutta, putoaa pohja syyllisyyden puhumisesta pois. Jos ei ole vastuullisuutta, ei ole myöskään syyllisyyttä...tällä nimenomaisella panoksella on Brunner ampunut suorastaan ammottavan reiän kalvinistisen predestinaatio-opin muuriin "(38-39).

"vaikka kaikki olemmekin yhtä mieltä siitä, ettei ihminen todellakaan kykene itse itseään pelastamaan, ei tämä automaattisesti tarkoita, etteikö ihminen JOSSAIN MÄÄRIN kykenisi myötävaikuttamaan pelastukseensa - tai kadotukseensa. Jos näin ei olisi, niin miksi sitten Jumalakin selvästi olettaa ihmisellä syntiinlankeemuksen jälkeen olevan kyvyn valita iankaikkinen elämä. Hänhän sanoo: "Katso, ihminen on tullut sellaiseksi kuin joku meistä, niin että hän TIETÄÄ hyvän ja pahan. Kun ei hän nyt vain ojentaisi kättänsä ja ottaisi myös elämän puusta ja söisi ja eläisi iankaikkisesti!" (Gen.3:22) Olisipa perin kummallista jos Jumala olisi erehtynyt tuossa kohden, ja oletanut ihmisellä olevan jotakin sellaista, mitä hänellä ei itse asiassa ollutkaan...Jumala selvästi tiesi Aadamin todellakin VOIVAN syödä elämän puusta. Juuri tämän tähden Hänen täytyi asettaa kerubit vartioimaan elämän puun tietä. Mutta jos kerran ihmisellä ei lankeemuksen jälkeen ole vapaata ratkaisuvälitöntä hyvän ja pahan välillä, niin turhaanpa taisi Jumala järjestellä kerubivartiota Paratiisiin" (39-40).

"Tässä ei kuitenkaan puhuta sanaakaan siitä, etteikö ihminen tietyissä tilanteissa voisi TAHTOA syödä tuosta elämän puusta. Sanon "tietyissä tilanteissa", koska ilmeistä on, - katsokaamme vain ympärillemme - että yleisesti ottaen ihminen tahtoo aina paha. "Tietyillä tilanteella" ymmärrämme siis sitä hetkeä, jolloin Jumala kutsuu ihmistä pelastukseen. Tämän kutsun Hän antaa Evankeliuminsa saamassa, joka sen tähden tulee julistaa kaikkeen maailmaan.

Näistä ajatuksista käy ilmi, että on täysin mahdollista, eikä ensinkään Raamatun vastaista, samanaikaisesti opettaa sekä synnin täyttää turmiovoimaa että ihmisen kykyä vapaaseen ratkaisuun. Ne eivät suinkaan ole - niinkuin kalvinistit väittävät - kuin vesi ja tuli; edellinen sammuttaen jälkimmäisen "(40).

JUMALA & PAHUUS

1. Pahan alkuperä

"Miten Lusiferin oli ylipäätänsä mahdollista langeta? Mistä tuli kiusaus pahaan? Ainoa tyydyttävä vastaus on: vapaa ratkaisuväliltä!...Jos tämä pitää paikkansa...ei enää ole kovin ylivoimaista ymmärtää ihmisen lankeemusta. Kuten enkelit, lankesi ihminenkin OMASTA VOIMASTAAN, jonka potentian Jumala oli hänelle antanut. Jumala siis loi ainoastaan hyvää, josta ihminen sitä

väärinkäyttämällä teki pahaa...Siihen, miksi Jumala sitten antoi luoduilleen voiman käyttää lahjojaan väärin, sanomme vain: koska ainoastaan vapaaehtoisella vastarakkaudella on Jumalalle jotakin merkitystä" (42).

2. Kaksi vai kolme vaikuttavaa syytä

"Koko Raamattu, lähtien luomisesta aina sinne viimeiseen tuomioon saakka, on yhtä suurta kuvausta Jumalan ja paholaisen välisestä taistelusta...Raamattu ilmiselvästi osoittaa tämän taistelun keskittyvän juuri ihmisiin...(Joh.3:16)...Jumalan rakkaus ja huolenpito, samoin kuin perkeleen vihakin kohdistuvat siis nimenomaan ihmisiin" (43-44).

"Onko ihmisen asema tässä vain jonkinlainen passiivinen INTER-ESSE (välissä oleminen), vai voimmeko Raamatun hengessä pysyäksemme omistaa hänelle jonkinasteisen toimintavapauden?" (44).

"Mutta jos tulkitsemme tämän orjuuden (synnin) absoluuttisesti kaikissa tilanteissa kaiken toimintavapauden poissulkeväksi, joudumme eräisiin, sanoisinko, loogisiin ongelmiin. Sillä jos kyse olisi ainoastaan siitä, että ihminen on vain yksi passiivinen osa Jumalan ja saatanan välistä kamppailua - ja tähänhän Calvinin predestinaatio-oppi lopulta vie - niin silloinhan lopputuloksen pitäisi ehdottomasti olla se, että kaikki ihmiset pelastuvat kuitenkin lopulta, sillä eihän Raamattu, emmekä myöskään me voi myöntää, että saatana millään tavoin olisi Jumalaa voimakkaampi. Tämähän olisi mitä pahinta epäuskkoa ja Jumalanpilkkua. Samanaikaisesti kuitenkin tiedämme Raamatun selkeän opetuksen perusteella, että jotkut ihmiset lopulta todellakin joutuvat iankaikkiseen kadotukseen. Niinpä ainoaksi ratkaisuksi jää, että ihminen ei voi olla totaalisen passiivinen pelinappula maailman sakkilaudalla, vaan hän kykenee jossain määrin itse vaikuttamaan iankaikkiseen olotilaansa" (44-45).

"Näin ollen ymmärrämme synnin orjuuden ennemminkin hallitseväksi ominaisuudeksi ihmisessä, ja hänen sielunsa iankaikkisen päämäärän määrääväksi tekijäksi, kuin hänen toimintavapautensa täysin poissulkeväksi" (45).

1. MÄÄRÄTTY PELASTUMAAN

"Tiedän myös kerran kuulleen Jumalan kutsun ja vastanneeni siihen riemuisan myöntävästi. Mutta nyt eräät sanovatkin minulle, ettei minulla ole tuossa tapahtumasarjassa ollut osaa eikä arpa, vaan että kaikki tapahtuikin välttämättömyyden pakosta. Olenko siis ollut ennaltamäärätty pelastumaan?" (47).

"Tässä kaikessa pyrimme tietenkin toimimaan objektiivisesti kaikki ennakkonäkemykset ja -ymmärrykset pois heittäen, siinä kuitenkin todennäköisesti onnistumatta. Kas, minä en nimittäin pidä tätä tieteellisen tutkimustyön vaatimaa lähtökohtaa edes millään tavoin mahdollisena teologisessa tutkimustyössä. Sillä uskosta ja uskonopista kirjoittamisen on aina oltava subjektiivista - muutoin siinä esitetyt väittämät ovat yhtä tyhjän kanssa! (Tarkoitamme tässä subjektiivisella itsekoettua. Objektiivista teologiaa voisi nimittäin kirjoittaa kuka hyvänsä, siis myös se, joka on uskosta ja niinmuodoin samalla Kristuksesta osaton.)" (47-48).

"Jumalan kaitselmus - sanovat kalvinistit - on joko kaiken johtamista tai ei mitään. Se on AUT - AUT (joko-tahi), eikä mitään siltä väliltä. Mutta aivan tavaton ongelmahan tässä on se - kuten jo olemme todenneet - että enkelit ja ihmiset ovat JO tehneet Jumalan tahtoa VASTAAN. Mitenköhän tämä - kysyn edelleen - sopii ehdottomaan kaitselmusaatteeseen?" (48).

A. Predestinaatio Roomalaisepistolassa

"Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut. Sillä ne, jotka hän on edeltätuntenut, hän on myös edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa; mutta jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut" (Room.8:28-30)

"Mutta me tiedämme", aloittaa Paavali sisällyttäen "meihin" itsensä sekä kirjeensä vastaanottajat, jotka hänen tavoin tunnustautuvat Kristuksen nimeen. Seuraavaksi hän mainitsee ryhmän, jota seuraavat sanat koskettavat, nimittäin ne, "jotka rakastavat Jumalaa", so. pyhät, Jeesukseen uskovat... Tekstimme sanoo - ja tämä on nyt ratkaisevan tärkeää - että nimenomaan NÄMÄ Jumala on myös edeltämäärännyt - mutta mihin? - Paavalin sanoin: "Poikansa kuvan kaltaisiksi." Toisin sanoen, Jumala ei tämän mukaan ole ehdottomasti edeltämäärännyt ketään PELASTUKSEEN, vaan ne, jotka ottavat vastaan pelastuksen lahjan Hänen Pojassaan, on Hän edeltämäärännyt tulemaan Poikansa kuvan kaltaisiksi, joka ei kristityllekään ole mikään itsestäänselvyys tai automaatio "(50).

"VASTA Jeesuksen tullessa takaisin, uskovat muuttuvat täydellisesti Hänen kuvansa kaltaisuuteen. "Sillä me saamme nähdä Hänet sellaisena, kuin Hän on." (50).

"Näille uskoville Hän on edeltämäärännyt tiettyjä asioita tapahtuvaksi, joista yksi ja varmasti kaikkein suurin on Hänen Poikansa kuvan kaltaiseksi tuleminen "(50).

"Sen tähden näiden sanojen ei tarvitse merkitä mitään muuta kuin, että ilman Jumalan kutsua ei kukaan voi päästä osalliseksi siitä, mihin uskovat ovat edeltämääräytyt. KAIKKI ALKAA JUMALAN KUTSUSTA" (51).

"Minkä tähden Jeesus olisi sanonut "Monet ovat kutsutut, mutta harvat valitut"(Matt.22:14), jos Jumalan kutsu olisi rajoitettu niihin, jotka tulevat vastaamaan siihen myöntävästi? Ja edelleen: mitä teemme niillä Raamatun kohdilla, jotka kertovat meille Jumalan kutsun hyljänneistä ihmisistä?"(51).

"Tämän kanssa yhtä puhuu sekin Raamatun sana, että jokaisella, joka uskoo, ON iankaikkinen elämä. Joh.3:36...tuo predestinaatio koskee niitä ihmisiä, jotka valitsevat uskon kuuliaisuuden tien, sen päämäärän ollessa Jumalan Pojan kaltaiseksi tuleminen "(52-53).

Eesau ja Jaakob

"ennenkuin kaksoset olivat syntyneetkään ja ennenkuin olivat tehneet mitään, hyvää tai paha, niin - että Jumalan valinnan mukainen aivoitus pysyisi, ei tekojen tähden, vaan kutsujan tähden - sanottiin hänelle: 'Vanhempi on palveleva nuorempaa', niinkuin kirjoitettu on: 'Jaakobia minä rakastin, mutta Eesauta minä vihasin'" (Room.9:11-13)" (54-55).

"päätyisimme siihen absurdiin ja koko Jumalan olemuksen kieltävään kantaan, että Hän aiheuttaa välttämättömyyden pakolla toisten paatumisen ja tuhoutumisen, kun taas toiset Hän pelastaa väkisin "(55).

"Ensimmäinen ratkaiseva asia on huomata, etteivät esimerkit lisäkista (ja Ismaelistista) sen paremmin kuin Jaakobista ja Eesaustakaan ole sovellettavissa kysymykseen yksilöiden pelastumisesta. Tämän todistaa se Mooseksen kirjan kohta, jota Paavali jakeessa 12 lainaa. Sanomalla 'kaksi

kansaa on sinun kohdussasi` se osoittaa, että kysymyksessä ovat KANSAT, EIVÄT YKSILÖT. Ismael ja Iisak sekä Jaakob ja Eesau edustavat tässä kansoja, so. Iisak ja Jaakob edustavat Israelia, Jumalan omaisuuskansaa, kun taas Ismael ja Eesau edustavat pakanakansoja "(55).

"ne, jotka nyt ovat epäuskossa ja EO IPSO Jumalan vihan alla, VOIVAT jälleen päästä Jumalan armoihin, jos eivät jää epäuskoonsa. (Room. 11:23) Kysymmekin siis: Miten voisinevat vihan astiat olla jäämättä epäuskoonsa, jos Jumalan olisi luonut heidät sellaisiksi ja määrännyt kadotukseen? Jos heillä ei todellakaan ole vapaata ratkaisuvaltaa uskon ja epäuskon välillä, niin miksiöhän Paavali Pyhän Hengen johdossa antaa heille näin lohduttavan toivon ja mahdollisuuden sanoen: "Jos ette jää epäuskoonne?" (59-60).

B. Predestinaatio Efesolaisepistolassa

"Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka on siunannut meitä taivaallisissa kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa, niinkuin hän ennen maailman perustamista oli hänessä valinnut meidät olemaan pyhät ja nuhteettomat hänen edessään, rakkaudessa, edeltäpäin määräten meidät lapseuteen, hänen yhteyteensä Jeesuksen Kristuksen kautta, hänen oman tahtonsa mielisuosion mukaan,...(Ef. 1:3-5)" (60).

"Apostoli sanoo Jumalan valinneen meidät Hänessä (Jeesuksessa) ennen maailman perustamista; ja edelleen, että me olemme edeltäpäin määrättyt lapseuteen, Hänen yhteyteensä Jeesuksen Kristuksen kautta. Näistä sanoista olisi uskovan hyvin luonnollista päätellä, että MEIDÄT on valittu ja ennaltamäärätty Jumalan lapseuteen, kun taas `noi muut` ovat auttamattomasti jääneet valinnan ulkopuolelle. Tämähän ei periaatteessa olisi edes hermeneuttisesti väärä tulkinta ko. tekstistä. On kuitenkin erittäin huomionarvoista, että tässä kohden uskovien valinta ja predestinaatio ovat hyvin KRISTUSKESKEISIÄ. Paavalihan sanoo meidän olevan valitut HÄNESSÄ, ja edeltämäärättyt lapseuteen KRISTUKSEN KAUTTA" (61).

"Siis siinä, missä Roomalaisepistola opettaa jo uskoontulleiden edeltämääräämistä Vapahtajansa kuvan kaltaisiksi, siinä tämä Efesolaisepistolalla kohta vakuuttaa meille Jumalan predestinoineen ennen maailman perustamista sen TAVAN, minkä kautta ihmisten pitää pelastuman"(63).

C. Predestinaatio Kristuksen puheissa

"SENTÄHDEN minä olen sanonut teille, ettei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei Isä sitä hänelle anna" (Joh.6:65). R.C.Sproul puolestaan katsoo, että jae 44 ja siinä erityisesti tuo sana..., jonka hän sanoo tarkoittavan PAKOTTAMISTA (eng.compel), todistaa, että Jumala valitsee tietyt ihmiset pelastukseen, jotka Hän sitten vastustamattomasti pakottaa sisälle valtakuntaansa "(67-68).

"jakeessa 44 verbi...tulisi kääntää sanalla VETÄÄ - niinkuin yleisesti on tehtykin! - eikä suinkaan sanalla PAKOTTAA" (69).

"Mutta koskapa ISÄ VETÄÄ ihmisiä puoleensa jokaisella on vapaa pääsy Hänen luoksensa uskon kautta Hänen Poikaansa" (69-70).

"Ihmisen pelastuminen lähtee liikkeelle Jumalasta - ja vain Jumalasta! - ja ilman Hänen toimintaansa ei kerrassaan kukaan pelastuisi" (70).

"Viimeiseksi Vapahtajamme sanoista otamme Joh.15:16: "Te ette valinneet minua, vaan minä valitsin teidät"...Siinä Kristus vain yksinkertaisesti toteaa, että aloite on yksin Hänen kädessään ja kaikkalainen ylipistely Jumalan osoittamasta suosioista on väärin" (71).

D. Kalvinistisen predestinaatio-opin arvostelua

"kun Jeesus sanoi sillä, joka uskoo Häneen olevan iankaikkisen elämän, Hän samalla ilmoitti, ketkä ovat valittuja, so. ne, jotka uskovat...Sillä kun Jeesus sanoi: "Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon joka päivä ristinsä ja seuratko minua"(Luuk.9:23), Luukas kertoo Hänen puhuneen tämän kaikille...tasavertaisesti Jeesus antoi kaikille ihmisille tilaisuuden seurata Häntä, jos joku niin tahtoi" (72-73).

"Martti Luther sanoi, että "Vapaa Ratkaisuvallalta on hourekuva ja nimitys ilman vastaavaa todellisuutta." Kuinkahan siis - kysymme monessa suhteessa kunnioitettavalta uskonpuhdistajaltamme - taisi Kristus omistaa kaikelle kansalle kyvyn, jota heillä ei koskaan ollut ollutkaan? Vai onko meidän ajateltava, että Jeesus piti kansaa pilkkanaan? Pois se! Olemmehan siis pakotetut myöntämään Jeesuksen ilmiselvästi tienneen jokaisella kuulijalla olevan kyvyn, jota me kutsumme vapaaksi ratkaisuvallaksi. Muutoinhan Hän ei olisi sanonut: "Jos joku tahtoo" (73).

"Väitämme siis, että Kristus ei lähettänyt seuraajiaan kertomaan maailmalle kaiken olevan jo ennalta päätettyä, niin että evankeliumin saarnan kuullessaan ihmiset joutuisivat lamauttavan pelon vallassa arvuuttelemaan: "Kumman kruunannee nyt korkea Kohtalo meissä?" Päinvastoin. Hän lähetti heidät julistamaan Kristuksen rakkautta kaikille luoduille, jotta jokainen tulisi kasvotusten Hänen kanssaan, joka lempeästi kutsuu syntistä ihmistä sanoen: "Jos sinä tahdot, tule ja seuraa Minua, niin Minä annan sinulle iankaikkisen elämän" (73-74).

E. Predestinaatio-oppimme määritelmä

"Apostolin mainitsema predestinaatio koskee Roomalaisepistolan 8.luvussa niitä, jotka valitsevat uskon Kristukseen - jonka siis Jumala on tiennyt ennalta - sen päämäärän ollessa uskovien tuleminen lopulta Vapahtajansa kuvan kaltaisiksi, ja syyn ollessa se, että Jeesus olisi esikoinen ja ensimmäinen kaikessa" (70).

"Tämän mukaisesti jae 9:13 (Room.) ei käsittele kysymystä yksilöiden pelastumisesta, vaan kansoja Jumalan maailmanavoituksessa" (76).

"sen ensimmäisestä luvusta (Ef.) olemme oppineet Jumalan predestinoineen sen tavan, minkä kautta ihmisten pitää pelastuman" (76).

"Jumala kutsuu ja vetää ihmistä pelastukseen, ja jos joku tahtoo, voi hän ottaa ristinsä ja seurata Kristusta; tai kenties oikeammin: JOS JOKU TAHTOO, VOI HÄN VAPAAEHTOISESTI SUOSTUA VASTAANOTTAMAAN JUMALALTA VOIMAN RISTINSÄ OTTAMISEEN JA KRISTUKSEN SEURAAMISEEN" (77).

2. ONKO SOVITUS RAJOITETTU

"Aloitamme profeetta Jesajan sanoilla: "Minä panen sinut pakanain valkeudeksi, että minulta tulisi pelastus MAAN ÄÄRIIN ASTI." (Jes.49:6). Saman profeetan suulla hän julistaa: "Kääntykää minun tyköni ja antakaa pelastaa itsenne, TE MAAN ÄÄRET KAIKKI, sillä minä olen Jumala, eikä toista ole." (Jes.45:22)...Mihinköhän hukkui nyt sidottu ratkaisuvallalta? Tämän mukaisesti julistivat myös Paavali ja Barnabas juutalaisille, jotka olivat hyljänneet pelastuksen Jeesuksessa, sanoen: "Sillä näin on Herra meitä käsenyt: Minä olen pannut sinut pakanain valkeudeksi, että sinä olisit pelastukseksi MAAN ÄÄRIIN ASTI." (Apt.13:47)" (79).

"lähetti Hän profeetta Johanneksen todistamaan valkeudesta, että kaikki uskoisivat Hänen kauttansa. (Joh. 1:7)... "Hänen armonsa on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille" (Tiit.2:11)... "Ja että Hän, tehden rauhan Hänen ristinsä veren kautta, Hänen kauttaan sovittaisi itsensä kanssa kaikki sekä maan päällä että taivaissa." (Kol. 1:20)... "kieltävätpä Herrankin, JOKA ON HEIDÄT OSTANUT, ja tuottavat itselleen äkillisen perikadon." (2 Piet.2:1)...Hänen henkensä maksettiin kaikkien, sekä uskovien että uskottomien ihmisten edestä "(80-82).

"Sillä vaikka uskommekin sovituksen absoluuttisuuteen, kiellämme kuitenkin ehdottomasti opettavamme kaikkien ihmisten pelastumista. Raamattu on nimittäin enemmän kuin tarpeeksi selväsanaa iankaikkisen kadotuksen suhteen" (82-83).

"Jeesus kylläkin tarjoaa elämää jokaiselle, mutta kaikki eivät - ikävä kyllä - ota tuota lahjaa vastaan" (83).

"Sovitus on täten vanhurskauttamisen perusta ja sen mahdolliseksi tekijä, mutta ei sama asia kuin se. Vasta vanhurskauttamista, joka tapahtuu sovituksen nojalla, voidaan kutsua pelastukseksi "(84).

"Siispä vielä kerran: absoluuttinen sovitus edeltää pelastusta, joka taas puolestaan ei ole universaalinen. Näin voimme sanoa, että Jumala, sovitettuaan maailman itsensä kanssa, on tehnyt kaikkensa jokaisen ihmisen pelastumiseksi, mutta myös, että kaikki ihmiset eivät ole tehneet pelastuakseen sitä, mikä heidän vallassaan on, so. uskoneet Jeesuksen vereen, joka on heidät jo sovittanut. Tämä on epäilemättä sen Raamatunsanan merkitys, että Jumala on kaikkien ihmisten Vapahtaja, mutta VARSINKIN uskovien. (1 Tim.4:10)" (84).

"Mutta heittääksemme vielä viimeisenkin naulan rajoitetun sovitusopin arkkuun lainaamme lopuksi Paavalin sanat Timoteukselle: "Jumala tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden. Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus, joka antoi itsensä lunnaiksi kaikkien edestä..."(1. Tim.2:4-6)" (84).

Väinö Hotti